

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-Le.431.2.5.2018.4

Poznań, dnia 24 października 2018 r.

**Pani
Inga Kaminiarz
Dyrektor
Miejsko – Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Rydzynie**
ul. Rzeczypospolitej 9
64-130 Rydzyna

W dniach od 17 do 24 sierpnia 2018 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹ (zwanej dalej *ustawą o pomocy społecznej*), skontrolował kierowany przez Panią Dyrektora Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, zlokalizowany pod adresem ul. Rzeczypospolitej 9 w Rydzynie (zwany dalej „Ośrodkiem” lub określany skrótem *MGOPS*).

Zakres kontroli obejmował prawidłowość przyznawania świadczeń i wydawania decyzji oraz kwalifikacje kadry realizującej zadania pomocy społecznej w Ośrodku w okresie od 1.01.2017 r. do dnia zakończenia kontroli.

Ustalenia pokontrolne szczegółowo opisano w protokole, który został podpisany przez Panią Dyrektora w dniu 27 września 2018 r.

W wyniku tej kontroli ustalono, co następuje:

Osoby zatrudnione w MGOPS posiadają wymagane przepisami prawa kwalifikacje. Pani Dyrektor oraz zastępująca Dyrektora Kierownik Działu Świadczeń i Usług spełniają wymogi kwalifikacyjne określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Pracownicy realizujący w Ośrodku zadania z zakresu pomocy społecznej² posiadają właściwe dla zajmowanych stanowisk kwalifikacje formalne oraz wymagany staż pracy.³

¹t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.

²t.j. osoby zatrudnione na stanowiskach; specjaliści pracy socjalnej, pracownika socjalnego oraz opiekuna.

³t.j. art. 116 ust. 1 pkt 1-3, art. 156 ust. 1a i ust. 3 ustawy o pomocy społecznej; załącznik nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. poz. 936) tabela IIF dział III Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (...), stanowiska pomocnicze i obsługi, poz. 22, poz. 62.

Miasto i Gmina Rydzyna, wg stanu na dzień 31.12.2017 r., liczyła 9 155 mieszkańców. W Ośrodku w okresie objętym kontrolą rejonu opiekuńcze obsługiwało 3 pracowników socjalnych, co oznacza, że Ośrodek zatrudniał jednego pracownika socjalnego na 3 051 mieszkańców miasta i gminy oraz 92 rodziny objęte pracą socjalną. Powyższy stan jest niezgodny z wymogiem określonym w art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, iż: „*Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.*”

Ocena prawidłowości przyznawania świadczeń i wydawania decyzji w dokumentacji 43 wybranych losowo klientów MGOPS w okresie objętym kontrolą, w tym w zakresie 49 spraw zakończonych decyzjami administracyjnymi wykazała:

- brak uchybień w sposobie realizacji wypłaty ustalonego przez sąd wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

W odniesieniu do pozostałych spraw:

- w badanym materiale nie stwierdzono przypadków niezasadnego przyznania pomocy oraz nieprawidłowości w naliczaniu świadczeń pieniężnych;
- we wszystkich skontrolowanych sprawach umożliwiono stronie czynny udział w prowadzonym postępowaniu, zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 190 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 ze zm.) (określanego dalej skrótem *Kpa*);
- podjęcie decyzji o przyznaniu świadczenia każdorazowo poprzedzone było przeprowadzeniem u wnioskodawcy wywiadu środowiskowego zgodnie z art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej oraz na zasadach określonych w §2 ust. 1-5, §4, §5, §7, §8 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1788) (zwanego dalej *rozporządzeniem w sprawie wywiadu środowiskowego*). W odniesieniu do świadczeń przyznanych na pokrycie strat poniesionych w wyniku zdarzenia losowego wywiad przeprowadzono na kwestionariuszu cz. VII, zgodnie z wymogiem §10 rozporządzenia w sprawie wywiadu środowiskowego. Przy stałym pobieraniu

świadczeń, aktualizacje wywiadów przeprowadzano w terminach wymaganych przepisem §9 rozporządzenia w sprawie wywiadu środowiskowego, tj. nie rzadziej, niż co 6 miesięcy.

Jednocześnie w odniesieniu do wywiadów kontrola wykazała:

- w przedłożonych do kontroli aktach 7 klientów stwierdzono brak wywiadu środowiskowego na kwestionariuszu cz. I, pomimo wieloletniego korzystania ze świadczeń i zmieniającej się sytuacji rodziny.

W odniesieniu do kompletności i prawidłowości pozostałej dokumentacji w rozpatrywanych sprawach kontrola wykazała, iż:

- w 2 sprawach dotyczących zasiłku celowego na pokrycie strat poniesionych w wyniku zdarzenia losowego w aktach spraw brak było udokumentowania szacunku strat poniesionych w wyniku zdarzenia;
- w 1 przypadku w aktach nie zawarto uwiarygodnienia wydatkowania przyznaných środków na potrzeby powstałe w związku ze zdarzeniem losowym, pomimo zobowiązania strony do takiego działania ujętego w treści decyzji.

W odniesieniu do powyższych ustaleń poinformowała Pani Dyrektor, iż „(...) [zwróciła] uwagę pracowników socjalnych na niezbedność pozyskiwania szczegółowych dokumentów potwierdzających poniesione wydatki w związku z wydarzeniami losowymi oraz dowodów wykorzystania przyznaných środków finansowych zgodnie z przeznaczeniem”.

- W 6 sprawach z zakresu usług opiekuńczych pod załączoną do wywiadu szczegółową analizą sytuacji dochodowej wnioskodawcy w kontekście szacowania wysokości odpłatności za usługi nie podpisał się pracownik dokonujący wyliczeń.

Po zapoznaniu się z ustaleniami kontroli w piśmie z dnia 31.08.2018 r. Pani Dyrektor poinformowała, że: „przedłożona do kontroli dokumentacja (...) za lata 2017 – 2018 w znacznej ilości przypadków posiada dokumentację pomocy udzielanej poszczególnym rodzinom także w latach poprzednich, w tym zawiera przeprowadzone wcześniej rodzinne wywiady środowiskowe cz. I.”

Jednocześnie poinformowała Pani, iż zwróciła uwagę pracowników socjalnych na potrzebę dbałości o staranność w przygotowywaniu i gromadzeniu indywidualnej dokumentacji podopiecznego, w tym zamieszczania dat, podpisów i pieczęci.

W odniesieniu do wydanych decyzji kontrola wykazała, iż:

- wszystkie kontrolowane decyzje posiadały podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie oraz pouczenie o możliwości i trybie wniesienia odwołania, zgodnie z art. 107 Kpa;
- w decyzjach przyznających pomoc w formie usług opiekuńczych określono okres, miejsce wykonywania, cenę przyznanych usług oraz sposób uiszczania odpłatności za ich realizację. Szczegółowy zakres usług, wymiar godzinowy i odpłatność określono w załącznikach do decyzji, które zostały przedłożone usługobiorcy wraz z decyzją. Powyższe jest zgodne z wymogami określonymi w art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

Jednocześnie stwierdzono, iż:

- w podstawie prawnej wszystkich kontrolowanych decyzji brak doprecyzowania, adekwatnie do charakteru rozpatrywanej sprawy, przywoływanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w *sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1058) (zwanego dalej *rozporządzeniem w sprawie kryteriów dochodowych*).

W pojedynczych sprawach w decyzjach wykazano uchybienia.

I tak w sprawie dotyczących zasiłku okresowego:

- w 1 przypadku osobie samotnej nieposiadającej dochodu zasiłek okresowy przyznano w wysokości niezgodnej z art. 38 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej. W odniesieniu do tej sytuacji poinformowała Pani, iż po powzięciu informacji o uchybieniu: „(...) *wszczęto z urzędu postępowanie w sprawie zmiany decyzji przyznającej prawo do zasiłku okresowego w części dotyczącej wysokości przyznanego świadczenia, zawiadomiono podopieczną o możliwości zapoznania się z aktami (...) oraz prawie do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów (...) a także prawie do przedłożenia nowych dowodów i składania wyjaśnień, podopieczna nie wniosła uwag do sprawy i wyraziła zgodę na zmianę przedmiotowej decyzji. W dniu 11.09.2018 r. wydano decyzję zmieniającą w trybie art. 155 kpa, dotyczącą zmiany wysokości zasiłku okresowego na kwotę 418 zł*”.

W sprawach dotyczących zasiłku stałego:

- w podstawie prawnej 1 decyzji niezasadnie zastosowano art. 9 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasad weryfikowania kryteriów dochodowych;

- w podstawie prawnej 1 decyzji kierowanej do osoby w rodzinie błędnie przywołano przepis art. 37 ust. 1 pkt. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do sytuacji osoby samotnej;
- w podstawie prawnej 1 decyzji błędnie przywołano przepisy odnoszące się do ubezpieczenia zdrowotnego świadczeniobiorców zasiłku stałego, podczas gdy w rozpatrywanej sprawie klientka była ubezpieczona z innego tytułu i nie podlegała ww. przepisom.

W sprawach dotyczących specjalnego zasiłku celowego:

- w podstawie prawnej 2 decyzji błędnie przywołano przepisy odnoszące się do przyznania świadczenia w formie zasiłku celowego, zamiast specjalnego zasiłku celowego;
- w rozstrzygnięciu 1 decyzji błędnie wskazano nazwę przyznanego świadczenia, jako „zasiłek celowy”,
- w podstawie prawnej 2 decyzji przywołano błędnie numer pozycji w adresie publikacyjnym aktu prawnego.

W sprawach dotyczących przyznania usług opiekuńczych:

- w podstawie prawnej 2 decyzji błędnie przywołano art. 7 ust 6, zamiast art. 7 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej;
- w 1 przypadku w decyzji i wywiadzie błędnie określono czasokres objęcia wnioskodawcy usługami (wskazując „do 31.07.2018 r.”, podczas gdy powinno być „do 31.12.2018 r.”);

W sprawach dotyczących skierowania do domu pomocy społecznej i ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej:

- w podstawach prawnych 3 decyzji kierujących do domów pomocy społecznej nie przywołano rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia z dnia 23 marca 2018 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 734), a w szczególności §8 tego rozporządzenia odnoszącego się do trybu postępowania przy kierowaniu do domu i zakresu dokumentacji wymaganej w postępowaniu w sprawie kierowania do domu;
- w podstawie prawnej 2 decyzji przywołano nieaktualne adresy publikacyjne aktów prawnych;
- w odniesieniu do 1 decyzji dotyczącej zasiłku stałego stwierdzono brak potwierdzenia odbioru decyzji. W jednym przypadku w decyzji uchylającej skierowanie do domu pomocy społecznej nie odnotowano natomiast daty odbioru decyzji.

W piśmie z dnia 31.08.2018 r. poinformowała Pani, że w MGOPS w celu wyeliminowania wskazanych wyżej uchybień:

- wprowadzono do stosowania na bieżąco uzupełnianie podstaw prawnych w decyzjach przyznających poszczególne formy pomocy poprzez zastosowanie adekwatnych do specyfiki w rozpatrywanej sprawie, przepisów rozporządzenia ws. zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej;
- pouczono pracowników przygotowujących projekty decyzji administracyjnych o potrzebie większej staranności przy redagowaniu dokumentów, w tym przywoływania w podstawie prawnej właściwych przepisów i ich uszczegółowiania.

Reasumując, po przeanalizowaniu wniesionych przez Panią wyjaśnień, uwzględniając działania, jakie podjęła Pani Dyrektor do dnia wystosowania niniejszego pisma w celu usprawnienia działania jednostki i uniknięcia błędów na przyszłość wnoszę o:

1. Podjęcie działań mających na celu zwiększenie zatrudnienia pracowników socjalnych w Ośrodku tak, aby liczba pracowników obsługujących rejony opiekuńcze zgodna była z wymogami określonymi w art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej.
2. Wyeliminowanie stwierdzonych podczas kontroli błędów i braków przy redagowaniu decyzji administracyjnych, datowaniu i podpisywaniu dokumentów, a także przy dokumentowaniu faktów.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej ma Pani Dyrektor prawo w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Oczekuję od Pani pisemnej informacji o sposobie wykonania niniejszych zaleceń pokontrolnych w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
/-/Monika Donke-Cieślewicz
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:
Pani Inga Kaminiarz
Dyrektor MGOPS
ul. Rzeczypospolitej 9
64-130 Rydzyna
aa

Dokument sporządzony został przez:
Alicję Moder - starszego inspektora wojewódzkiego
27.11.2018 r.